

Etusivu>Kanteen nostaminen>Missä ja miten?>Asian vieminen tuomioistuimeen

Asian vieminen tuomioistuimeen

Romania

1 Onko asia välttämättä vietävä tuomioistuimeen vai onko olemassa muita vaihtoehtoja?

Henkilön, jolla on vaade toista henkilöä vastaan, on nostettava kanne tuomioistuimessa, jolla on toimivalta kyseisessä asiassa. Asia voidaan käsitellä tuomioistuimessa vasta, kun edeltävä menettely on valmis, jos laissa nimenomaan säädetään sellaisesta. Kanteeseen on liitettävä todiste ennakkomenettelyn valmistumisesta.

Riidan osapuoli voi turvautua myös vaihtoehtoisin riidanratkaisumenettelyihin.

Sovittelu on vapaaehtoista ennen tuomioistuimeen menemistä. Oikeusviranomaisten on kerrottava osapuolille sovitteluvaihtoehdosta ja sen eduista prosessin aikana.

Sovittelua voidaan käydä riidoissa, jotka koskevat vakuutusasiaa, kuluttajansuojaa, perheoikeutta, ammatillista vastuuta, työriitoja ja siviilioikeudellisia riitoja, joiden arvo on alle 50 000 Romanian leuta, lukuun ottamatta asioita, joissa on annettu täytäntöönpanokelpoinen tuomioistuimen tuomio maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamiseksi.

Riidan osapuolet voivat turvautua myös väliesmenettelyyn, jossa tuomiovalta on luonteeltaan yksityinen ja vaihtoehtoinen. Täysin oikeuskelpoiset henkilöt voivat sopia riidan ratkaisemisesta väliesmenettelyssä lukuun ottamatta asioita, jotka koskevat henkilö- ja perheoikeudellista asemaa, henkilön oikeuskelpoisuutta, perimystä, perhesuhteita ja oikeuksia, joista osapuolet eivät voi päättää itse.

2 Onko asian vireillepanolle jokin määräaika?

Rahaa koskeviin kanteisiin sovelletaan vanhentumisaikaa, ellei laissa säädetä toisin. Laissa erityisesti säädettyissä asioissa myös muihin kanneoikeuksiin sovelletaan vanhentumisaikaa kohteesta riippumatta (siviililain 2501 §).

Yleinen vanhentumisaika on kolme vuotta siviililain 2517 §:n mukaisesti.

Siviililaisissa säädetään erityisesti vanhentumisaikoista tietyissä asioissa, joista seuraavassa esitetään esimerkkejä:

kymmenen vuoden vanhentumisaika koskee esineoikeuksia, jotka eivät lain mukaan ole luovuttamattomia tai joihin ei sovelleta muuta vanhentumisaikaa; korvaus aineettomasta/aineellisesta vahingosta, jonka henkilö on kärsinyt kidutuksen tai raakojen tekojen seurauksena tai tapauksen mukaan alaikäiseen tai henkilöön, joka ei pysty puolustautumaan tai ilmaisemaan tahtoaan, kohdistuneen väkivallan tai seksuaalisen väkivallan seurauksena; korvaus ympäristövahingosta

kahden vuoden vanhentumisaika koskee kanneoikeutta, joka liittyy (jälleen)vakuutusuhutukseen, ja kanneoikeutta, joka liittyy palkkion maksamiseen välittäjälle välityssopimuksen perusteella toimitetuista palveluista

yhden vuoden vanhentumisaika koskee kanneoikeutta, joka liittyy lippujen myynnistä saatujen tulojen palauttamiseen esityksestä, joka on peruttu; ravitsemusalan ammattilaisten tai hotellien toimittamiin palveluihin; professorien, muusikkojen ja taiteilijoiden tunneittain, päivittäin tai kuukausittain antamiin oppitunteihin; lääkärin, kättilöiden, sairaanhoitajien ja apteekkarien vastaanottoihin, toimenpiteisiin tai lääkkeisiin; vähittäismyyjien myymien tavaroiden ja toimitusten maksuihin; käsityöläisten työtä koskeviin maksuihin; asianajajien asiakkailta perimiin palkkioihin ja kuluihin; julkisten notaarien ja haastemiesten työstään perimiin maksuihin; insinöörien, arkkitehtien, maanmittareiden, tilintarkastajien ja muiden itsenäisten ammatinharjoittajien palkkioiden maksamiseen, sekä rahdinkuljettajaan kohdistuvaan kanneoikeuteen, joka johtuu tavaroiden maa-, ilma- tai vesikuljetusta koskevasta sopimuksesta.

3 Onko asia vietävä tuomioistuimeen juuri tässä jäsenvaltiossa?

Kansainvälistä toimivaltaa koskevat säännöt riidoissa, joilla on rajatylittäviä vaikutuksia, annetaan kansainvälisiä siviiliprosesseja koskevassa siviiliprosessilain osassa VII. Kyseisen osan säännöksiä sovelletaan menettelyihin, joilla on rajatylittäviä vaikutuksia siviilioikeudessa, ellei kansainvälisissä sopimuksissa, joiden osapuoli Romania on, Euroopan unionin lainsäädännössä tai erityisissä laeissa toisin säädetä.

Siviiliprosessilaissa annetaan kansainväliseen toimivaltaan liittyvistä asioista säännöksiä, jotka koskevat muun muassa seuraavia: toimivalta, joka perustuu vastaajan kotipaikkaan tai toimipaikkaan, oikeuspaikkasopimus Romanian tuomioistuinten hyväksi, tuomioistuimen valintaa koskevat sopimukset, väliesmenettelyä koskeva poikkeus, varatoimivalta, kansainvälinen toimivalta, vireilläolo ja siihen liittyvät kanteet kansainvälisellä tasolla, yksinomainen henkilökohtainen toimivalta, yksinomainen toimivalta rahaa koskevissa kanteissa tai Romanian tuomioistuinten etuoikeutettu toimivalta (siviiliprosessilain 1065 § ja sitä seuraavat pykälät).

4 Mihin tuomioistuimeen minun on vietävä asia tässä jäsenvaltiossa, kun otetaan huomioon oma kotipaikkani ja vastapuolen kotipaikka ja muut kanteeni käsittelypaikkaan vaikuttavat tekijät?

Alueellinen toimivalta määritellään yleisillä perusteilla (vastaajan kotipaikka/toimipaikka), vaihtoehtoisilla perusteilla (vanhemmuus, elatusvelvollisuus, kuljetussopimus, vakuutus sopimus, vekseli/sekki/velkakirja/arvopaperi, kuluttajat, siviilioikeudellinen vastuu vahingonkorvausoikeudessa) tai yksinomaisilla perusteilla (omaisuus, perintö, yritykset, kanteet kuluttajia vastaan), jotka annetaan uuden siviililain 107 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä.

5 Mihin tuomioistuimeen minun on vietävä asia tässä jäsenvaltiossa, kun otetaan huomioon kanteen sisältö ja sen rahamääräinen arvo?

Tuomioistuimen toimivallasta asian kohteen mukaan säädetään uuden siviiliprosessilain 94 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä, ja se riippuu asian luonteesta tai kyseessä olevan rahamäärästä.

Piirituomioistuimet käsittelevät *ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinina* kanteita, jotka kuuluvat *siviiliprosessilain mukaan huoltajuutta ja perheoikeutta koskevan toimivallan piiriin*; kanteita, jotka koskevat väestörekisteriin kirjaamista; kanteita, jotka koskevat eri henkilöiden yksinomaisessa omistuksessa olevien kerrostalojen/asuntojen/tilojen hallintaa ja asunnonomistajien yhdistysten suhteita muihin luonnollisiin henkilöihin ja oikeushenkilöihin; häätökanteita; kanteita, jotka koskevat jaettuja seiniä ja oja, rakennusten ja viljelmien etäisyyttä, tieoikeutta, kiinteistökiinnityksiä tai muita omistusoikeuteen vaikuttavia rajoituksia; kanteita, jotka koskevat rajojen muuttamista ja merkitsemistä; kanteita, jotka koskevat omaisuuden suojelua; kanteita, jotka liittyvät positiivisiin tai negatiivisiin velvoitteisiin, joita ei voida mitata rahassa; kanteita, jotka liittyvät oikeudelliseen jakoon arvosta riippumatta ja muita kanteita, jotka voidaan mitata rahassa, 200 000 Romanian leuhun saakka, osapuolten valmiuksista riippumatta.

Alueelliset tuomioistuimet käsittelevät *ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinina* kaikkia kanteita, jotka eivät lain mukaan kuulu muiden tuomioistuinten toimivaltaan, tai muita kanteita, jotka kuuluvat lain mukaan niiden toimivaltaan.

Muutoksenhakutuomioistuimet käsittelevät ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinina kanteita, jotka koskevat hallinto- ja veroriitoja, tai muita kanteita, jotka kuuluvat lain mukaan niiden toimivaltaan.

6 Voinko panna asian vireille itse vai onko minun otettava avuksi oikeudellinen neuvonantaja, esimerkiksi asianajaja?

Osapuolet voivat nostaa kanteen henkilökohtaisesti tai edustajan välityksellä. Kyseinen edustus voi perustua lakiin, sopimukseen tai lainkäyttöön.

Oikeusavustaja edustaa luonnollista henkilöä, joka ei ole oikeustoimikelpoinen. Osapuolia voi lain mukaan edustaa heidän valitsemansa asiamies, ellei laissa vaadita heitä tulemaan oikeuteen henkilökohtaisesti.

Ensimmäisessä oikeusasteessa ja muutoksenhaussa luonnollisia henkilöitä voi edustaa asianajaja tai muu valtuutettu. Jos asiamies on joku muu kuin asianajaja, tämä voi tehdä menettelyihin liittyviä poikkeuksia ja asian sisältöä koskevia esityksiä vain asianajajan välityksellä tutkinta- ja perusteluvaiheessa. Kanteen laatimisessa ja muutoksenhaun perustelemissa sekä muutoksenhaun hakemisessa ja puolustamisessa luonnollista henkilöä voi avustaa ja edustaa, mitätöinnin uhalla, vain asianajaja.

Oikeushenkilöitä voi edustaa tuomioistuimissa sopimuksen perusteella vain oikeudellinen neuvonantaja tai asianajaja. Kanteen laatimisessa ja muutoksenhaun perustelemissa sekä muutoksenhaun hakemisessa ja puolustamisessa oikeushenkilöä voi avustaa ja tapauksen mukaan edustaa, mitätöinnin uhalla, vain asianajaja tai oikeudellinen neuvonantaja. Edellä mainittuja säännöksiä sovelletaan vastaavasti yhdistyksiin, yrityksiin tai muihin yhteisöihin, joilla ei ole oikeushenkilöyttä.

7 Mihin on käytännössä otettava yhteyttä asian vireillepanoa varten: tuomioistuimen kansliaan, kirjaamoon vai johonkin muuhun hallintoelimeen?

Kanne kirjataan ja päivätään vastaanottoleimalla. Kirjaamisen jälkeen kanne ja sen liiteasiakirjat sekä tarvittaessa näyttö siitä, miten ne on toimitettu tuomioistuimelle, annetaan tuomioistuimen presidentille tai tämän nimittämälle henkilölle, joka ryhtyy välittömästi toimeen muodostaakseen satunnaisesti valitun kokoonpanon lain (siviiliprosessilain 199 pykälän) mukaisesti.

8 Millä kielellä kanne laaditaan? Voiko sen tehdä suullisesti vai onko asia aina esitettävä kirjallisesti? Voiko kanteen toimittaa faksilla tai sähköpostilla?

Oikeusjärjestelmästä annetun lain nro 304/2004 12 pykälän 5 momentin mukaan kanteet ja oikeudenkäyntiasiakirjat laaditaan ainoastaan romanian kielellä. Kanteita voi nostaa vain kirjallisesti. Uuden siviiliprosessilain 194 §:ssä säädetään, että kanne, joka on nostettu henkilökohtaisesti tai edustajan välityksellä ja vastaanotettu postin, kuriirin tai faksin kautta tai joka on skannattu ja lähetetty sähköpostitse tai sähköisenä asiakirjana, rekisteröidään ja päivätään vastaanottoleimalla.

Jos joku kuultavista osapuolista ei puhu romanian, tuomioistuimen on uuden siviiliprosessilain 225 §:n mukaan otettava palvelukseen oikeustulkki. Tuomari tai virkailija voi toimia tulkkina, jos osapuolet hyväksyvät sen. Jos oikeustulkkiin läsnäoloa ei voida taata, tulkkina voi toimia luotettava henkilö, joka puhuu kyseistä kieltä. Jos henkilö on mykkä, kuuro tai kuuromykkä tai ei muista syistä voi ilmaista itseään, viestinnän on tapahduttava kirjallisesti. Jos kyseinen henkilö ei osaa lukea ja kirjoittaa, on käytettävä tulkkia. Asiantuntijoita koskevia säännöksiä sovelletaan vastaavasti kääntäjiin ja tulkkkeihin.

9 Onko kanteen nostamista varten valmiita lomakkeita? Jos ei ole, mitä asiakirjoja tuomioistuimelle on toimitettava?

Siviiliprosessilaissa ei säädetä vakiomuotoisten oikeudellisten vaateiden käytöstä. Siviiliprosessin yleisissä säännöissä määritellään joidenkin siviilioikeudellisten vaateiden sisältö (esimerkiksi kanne, vastine ja vastakanne).

10 Onko tuomioistuimelle maksettava jotain? Jos on, missä vaiheessa maksu peritään? Onko asianajajalle maksettava jo kanteen vireillepanosta alkaen?

Oikeudenkäyntikuluja ovat leimavero, asianajajien ja asiantuntijoiden palkkiot, todistajille korvattavat matkat ja tuomioistuimessa todistamisen aiheuttamat menetykset, matka- ja majoituskulut sekä muut kulut, joita menettelyn asianmukainen toteuttaminen edellyttää. Osapuolen, joka vaatii oikeudenkäyntikulujen korvaamista, on esitettävä todisteet kuluista ja niiden määrästä viimeistään asian sisältöä koskevan käsittelyn päättyessä. Hävinneen osapuolen on maksettava voittaneen osapuolen oikeudenkäyntikulut, jos tämä sitä vaatii. Jos kanne on hyväksytty osittain, tuomarien on määritettävä, kuinka paljon kumpikin osapuoli maksaa oikeudenkäyntikuluja. Tuomarit voivat tarvittaessa päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Vastaajaa, joka on tunnustanut kantajan esittämät vaateet ensimmäisessä istunnossa, johon osapuolet on asianmukaisesti haastettu, ei voida määrätä maksamaan oikeudenkäyntikuluja, paitsi jos kantaja on lähettänyt vastaajalle maksukehotuksen ennen menettelyn alkua tai vastaaja on ollut lain mukaan velvollinen maksamaan. Jos kantaja tai vastaajia on useita, ne voidaan määrätä maksamaan oikeudenkäyntikulut tasan, suhteellisesti tai yhteisesti riippuen niiden asemasta menettelyssä tai niiden keskinäisestä oikeudellisesta suhteesta.

11 Voinko saada oikeusapua?

Oikeusapua voi saada julkisesta oikeusavusta siviilioikeudellisissa asioissa annetun poikkeusasetuksen nro 51/2008, sellaisena kuin se on muutettuna lailla nro 193/2008, säännösten mukaisesti. Uusi siviiliprosessilaki (90 ja 91 artikla) sisältää yleisiä oikeusapua koskevia säännöksiä.

12 Mistä lähtien asian katsotaan olevan vireillä? Antavatko viranomaiset palautetta siitä, onko asia on pantu vireille asianmukaisella tavalla vai ei?

Kanne kirjataan ja päivätään vastaanottoleimalla. Kirjaamisen jälkeen kanne ja sen liiteasiakirjat toimitetaan tuomioistuimen presidentille tai presidentin korvaavalle tuomarille, joka ryhtyy välittömästi toimeen muodostaakseen satunnaisesti valitun kokoonpanon.

Kokoonpano, jolle asia on satunnaisesti osoitettu, tarkistaa, täyttääkö kanne tarvittavat vaatimukset. Jos kanne ei täytä vaatimuksia, kantajalle ilmoitetaan puutteista kirjallisesti. Kantajan on toimitettava lisätiedot tai tehtävä määrätty muutokset kymmenen päivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta, tai muuten kanne hylätään. Jos lisätietojen toimittamista tai kanteen muuttamista koskevia velvoitteita ei täytetä annetussa määräajassa, tuomioistuin hylkää kanteen yhden tuomarin antamalla lausunnolla.

Kun tuomari katsoo, että kanne täyttää kaikki oikeudelliset edellytykset, hän määrää päätöksellä sen toimittamisesta vastaajalle.

13 Onko mahdollista saada tarkempaa tietoa menettelyn etenemisen aikataulusta (esim. siitä, koska on saavuttava asian käsittelyyn)?

Lisätietoja asiasta voi saada tuomioistuinten arkistosta tai niiden verkkosivustolta, jos sellainen on, osoitteesta <http://portal.just.ro/>.

Tuomioistuin voi antaa kanteesta päätöksen vain, jos osapuolet on haastettu tai ne ovat saapuneet oikeuteen henkilökohtaisesti tai edustajan välityksellä.

Tuomioistuin lykkää asiaa koskevaa päätöstä ja määrää, että osapuoli on haastettava mitätöinnin uhalla, aina kun se havaitsee, ettei poissa olevaa osapuolta ole haastettu lain vaatimusten mukaisesti. Haasteet ja kaikki oikeudenkäyntiasiakirjat toimitetaan viran puolesta.

Kun tuomari toteaa, että kanne täyttää oikeudelliset edellytykset, hän määrää päätöksellä sen toimittamisesta vastaajalle, jolle ilmoitetaan velvollisuudesta esittää vastine seuraamuksen uhalla 25 päivän kuluessa kanteen toimittamisesta. Vastine toimitetaan kantajalle, jonka on vastattava siihen kymmenen päivän kuluessa sen vastaanottamisesta. Vastaaja tutustuu tähän vastaukseen asiakirja-aineiston kautta. Tuomari päättää kolmen päivän kuluessa vastauksen toimittamisesta ensimmäisestä käsittelystä, joka pidetään 60 päivän kuluessa tuomioistuimen päätöksestä, ja määrää osapuolten haastamisesta. Jos vastaaja ei ole toimittanut vastinetta lainmukaisessa määräajassa tai kantaja ei ole vastannut vastineeseen lainmukaisessa määräajassa, tuomari antaa määräajan umpeuduttua päätöksen ensimmäisestä käsittelystä, joka pidetään 60 päivän kuluessa päätöksen antamisesta, ja määrää osapuolten haastamisesta. Kiireellisissä menettelyissä tuomari voi lyhentää edellä mainittuja määräaikoja asian olosuhteista riippuen. Jos vastaaja asuu ulkomailla, tuomari määrää pidemmän, kohtuullisen määräajan asian olosuhteista riippuen.

Osapuolta, joka on nostanut kanteen ja ilmoittanut vastaanottaneensa käsittelypäivää koskevan tiedon, ja osapuolta, joka on saapunut istuntoon, ei haasteta menettelyn aikana tuomioistuimeen, koska katsotaan, että kyseinen osapuoli tietää käsittelyn myöhemmät päivämäärät. Näitä säännöksiä sovelletaan myös osapuoleen, jolle on toimitettu haaste saapua istuntoon, koska katsotaan, että kyseinen osapuoli tietää myös haasteesta mainitun istuntopäivän jälkeiset istuntopäivät. Haasteessa mainitaan myös se, että kun se on kuitattu allekirjoituksella, haastetun osapuolen katsotaan haasteen vastaanottamisen lisäksi tietävän myös haasteesta mainitun istuntopäivän jälkeiset istuntopäivät.

Ensimmäisessä istunnossa, johon osapuolet on asianmukaisesti haastettu, tuomarin on arvioitava osapuolten kuulemisen jälkeen tarvittava tutkinta-aika ottaen huomioon asian olosuhteet, niin että päätös voidaan antaa optimaalisen ja ennakoitavan ajan kuluessa.

Päivitetty viimeksi: 30/04/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.